

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 07 24
COM(2020) 283 final

2020/0156 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo dėl pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos patikslinimų, padarytų
ekonomikos atsigavimui paremti reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) Nr. 575/2013**

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2020) 120}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 575/2013 (Kapitalo reikalavimų reglamentu, KRR)¹ ir Direktyva 2013/36/ES (Kapitalo reikalavimų direktyva, KRD)² nustatoma Sąjungoje veikiančių kredito įstaigų prudencinė reguliavimo sistema. KRR ir KRD buvo priimti po 2008–2009 m. finansų krizės siekiant padidinti ES finansų sektoriuje veikiančių įstaigų atsparumą ir iš esmės yra grindžiami visuotiniais standartais, dėl kurių susitarta su ES tarptautiniais partneriais, visų pirma Bazelio bankų priežiūros komitetu (BBPK).

Vėliau KRR buvo kelis kartus iš dalies keistas siekiant pašalinti likusius prudencinės reguliavimo sistemos trūkumus ir įgyvendinti tam tikrus likusius visuotinės finansinių paslaugų reformos elementus, būtinus įstaigų atsparumui užtikrinti. Reglamente (ES) 2017/2401³ nustatytais pakeitimais yra įgyvendinta 2014 m. gruodžio mėn. BBPK priimta patikslinta pakeitimo vertybiniais popieriais sistema⁴ (toliau – patikslinta Bazelio sistema). Patikslinta Bazelio sistema siekta sumažinti tuo metu taikomų reguliuojamojo kapitalo reikalavimų sudėtingumą, geriau atspindėti pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų riziką ir leisti įstaigoms nustatyti kapitalo reikalavimus pačioms atliekant skaičiavimus ir remiantis jų turima informacija, taip sumažinant rėmimąsi išorės reitingais.

Kad būtų toliau skatinama patikima praktika pagrįstos aukštos kokybės ES pakeitimo vertybiniais popieriais rinkos plėtra, į Reglamentą (ES) 2017/2401 taip pat įtraukti pakeitimai, kuriais siekiama nustatyti rizikai jautresnę paprasto, skaidraus ir standartizuoto (PSS) pakeitimo vertybiniais popieriais reguliavimo tvarką, atitinkančią BBPK 2016 m. liepos mėn. paskelbtus „paprasto, skaidraus ir palyginamo“ pakeitimo vertybiniais popieriais alternatyvios kapitalo tvarkos standartus⁵. PSS pakeitimo vertybiniais popieriais tinkamumo kriterijai nustatyti Reglamente (ES) 2017/2402⁶, kuriame taip pat nustatyti bendri rizikos išlaikymo, išsamaus patikrinimo ir informacijos atskleidimo reikalavimai visiems finansinių paslaugų sektoriams.

COVID-19 pandemijos sukeltas stiprus ekonominis sukrėtimas ir išimtinės viruso plitimo valdymo priemonės turi labai didelį poveikį ekonomikai. Įmonės susiduria su tokiais

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

² 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/36/ES dėl galimybės verstis kredito įstaigų veikla ir dėl riziką ribojančios kredito įstaigų ir investicinių įmonių priežiūros, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2002/87/EB ir panaikinamos direktyvos 2006/48/EB bei 2006/49/EB (OL L 176, 2013 6 27, p. 338).

³ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2401, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (OL L 347, 2017 12 28, p. 1).

⁴ <http://www.bis.org/bcbs/publ/d303.pdf>

⁵ <https://www.bis.org/bcbs/publ/d374.pdf>

⁶ 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2402, kuriuo nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriamas specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/65/EB, 2009/138/EB ir 2011/61/ES bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 648/2012 (OL L 347, 2017 12 28, p. 35).

sunkumais kaip tiekimo grandinių sutrikdymas, laikinas uždarymas ir sumažėjusi paklausa, o namų ūkiams kyla nedarbo ir pajamų sumažėjimo problema. Sąjungos ir valstybių narių valdžios institucijos ėmėsi ryžtingų veiksmų, kad padėtų namų ūkiams ir mokioms įmonėms atsilaikyti prieš šį didelį, tačiau laikiną ekonominės veiklos sulėtėjimą ir padengti dėl jo atsirastą likvidumo trūkumą. Dėl po 2008 m. finansų krizės įgyvendintų reformų įstaigos šiandien yra gerai kapitalizuotos ir daug atsparesnės, nei buvo 2008 m. Tai joms leidžia imtis pagrindinio vaidmens valdant COVID-19 pandemijos sukeltą ekonominį sukrėtimą. Vis dėlto su ekonominės veiklos atsigavimo tempu susijęs neapibrėžtumas neišvengiamai padarys poveikį bankų sektoriui, įskaitant numatomą neveiksnių paskolų apimtį padidėjimą dėl didelio nuosmukio, kurį sukėlė COVID-19 pandemijos krizė.

Pakeitimas vertybiniais popieriais, kaip veiksminga įstaigų finansavimo ir rizikos diversifikavimo priemonė, gali atlikti svarbų vaidmenį didinant įstaigų pajėgumą remti ekonomikos atsigavimą. Todėl, atsižvelgiant į ekonomikos atsigavimą po COVID-19 pandemijos, labai svarbu sustiprinti tą vaidmenį ir padėti įstaigoms užsitikrinti galimybę pakankamai kapitalo nukreipti į realiąją ekonomiką. Iš esmės remiantis EBI neseniai atliktu darbu, šį rezultatą galima pasiekti trimis tiksliniais pakeitimais, kuriais siekiama padidinti bendrą ES pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos jautrumą rizikai, kad pakeitimo vertybiniais popieriais priemonės naudojimas taptų ekonomiškai perspektyvesnis įstaigoms, laikantis prudenčios sistemos, kuri yra tinkama ES finansiniam stabilumui apsaugoti.

Pirma, būtina numatyti rizikai jautresnę PSS balansiniam pakeitimui vertybiniais popieriais taikomą tvarką, atsižvelgiant į EBI rekomendaciją, įtrauktą į jos Ataskaitą dėl sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais PSS sistemos⁷. Remiantis išsamia balansinio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais rinkos pokyčių ir tendencijų Europos Sąjungoje, įskaitant duomenis apie ankstesnius sintetinių sandorių įsipareigojimų neįvykdymo ir nuostolių rodiklius, analize, ataskaitoje rekomenduojama sukurti tarpsektorinę ES PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą, kuri apsiribotų balansiniu sintetiniu pakeitimu vertybiniais popieriais ir būtų grindžiama bendrais tinkamumo kriterijais. Joje taip pat rekomenduojama PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms taikyti tikslinę diferencijuotą prudenčią tvarką, ypač atsižvelgiant į mažesnę naudojimosi užimama padėtimi ir modeliavimo riziką, palyginti su ne PSS balansinio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis.

Taip pat plačiai pripažįstama, kad prudenčios tvarkos suderinimas yra būtinas žingsnis siekiant dar labiau paskatinti įstaigas prisiimti išlaidas, patiriamas dėl PSS kriterijų laikymosi struktūrizuojant pakeitimo vertybiniais popieriais sandorius.

Antra, būtina panaikinti dabartinėje sistemoje įtvirtintus esamus reguliavimo suvaržymus, susijusius su neveiksnių pozicijų pakeitimu vertybiniais popieriais. Kaip pabrėžta EBI nuomonėje 2019/13 dėl neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais reguliavimo tvarkos⁸, į dabartinę sistemą nėra įtrauktos neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais konkrečios ypatybės, todėl šios kategorijos pozicijoms taikomi per dideli kapitalo reikalavimai, visų pirma pagal vidaus reitingais pagrįstą pakeitimo vertybiniais popieriais vertinimo metodą (SEC-IRBA) ir standartizuotą pakeitimo vertybiniais popieriais vertinimo metodą (SEC-SA). Per didelis sistemos konservatyvumas susijęs su tuo, kad ji buvo sukurta išimtinai atsižvelgiant į veiksmų paskolų konkrečius rizikos veiksnus. Todėl siūloma iš dalies pakeisti neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais taikomą tvarką numatant paprastą ir pakankamai konservatyvų metodą, grindžiamą fiksuotu 100 % rizikos koeficientu, taikomu tradicinio neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto

⁷ 2020 m. gegužės 6 d. dokumentas EBA/OP/2020/07.

⁸ 2019 m. spalio 23 d. dokumentas EBA/OP/2019/13.

segmentui, ir 100 % žemiausios ribos taikymu visų kitų tiek tradicinio, tiek balansinio sintetinio neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais, kuriam toliau taikoma bendroji pagal riziką įvertintų pozicijų apskaičiavimo sistema, segmentų rizikos koeficientams. Siūloma tvarka yra suderinta su pagrindiniais metodo, kurį šiuo metu baigia rengti BBPK, elementais.

Trečia, siūloma iš dalies pakeisti 249 straipsnio 3 dalį, kuria nustatomas papildomas netiesioginio kredito užtikrinimo pripažinimo tinkamumo kriterijus įstaigoms, kurios apskaičiuodamos kapitalo reikalavimus pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms taiko standartizuotą metodą. Konkrečiai, ta dalimi nustatomas mažiausio kredito reitingo reikalavimas beveik visų⁹ rūšių netiesioginio kredito užtikrinimo teikėjams, įskaitant centrinės valdžios institucijas. Atrodo, kad ši nuostata neatitinka KRR nustatytų bendrųjų kredito rizikos mažinimo taisyklių ir to reglamento tikslų, taip pat patikslintoje sistemoje „Bazelis III“ nustatytų naujų tarptautinių standartų, pagal kuriuos pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju mažiausio kredito reitingo reikalavimas taikomas tik ribotam užtikrinimo teikėjų skaičiui. Šiuo pakeitimu bus padidintas nacionalinių valstybės garantijų sistemų, padedančių įstaigoms įgyvendinti neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais strategijas po COVID-19 pandemijos, veiksmingumas.

Šie siūlomi pakeitimai kartu su siūlomais Reglamento (ES) 2017/2402 pakeitimais sudarys sąlygas įstaigoms ateinančiais mėnesiais išlaikyti didelę skolinimo ekonomikai apimtį, todėl svariai prisidės prie COVID-19 krizės sukrėtimo poveikio absorbavimo.

Palyginti su dabartine reguliavimo sistema, pakeitimai sustiprins pakeitimo vertybiniais popieriais, kaip priemonės, kuria įstaigos gali naudotis siekdamos išlaikyti ir galbūt net padidinti savo skolinimo pajėgumą, vaidmenį dviem būdais:

- palengvinant šio metodo taikymą, kad būtų galima perleisti neveiksnius pozicijas, kurios, tikėtina, po krizės augs. Taip įstaigos galės geriau paskirstyti riziką kitiems finansų subjektams ir galiausiai sumažinti reguliuojamojo kapitalo suvaržymus, atsirandančius dėl didelės neveiksnių pozicijų apimties poveikio, kartu išlaikydamos aukštus prudencinius standartus;
- įgyvendinant rizikai jautresnę įstaigos iniciatorės turimo didesnio prioriteto segmento tvarką PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju. Kaip nurodė daugelis suinteresuotųjų šalių, PSS tinkamumo kriterijų nustatymas *per se* nebūtų pakankamas, kad būtų pasiektas tikslas užtikrinti, kad atitiktis šiems kriterijams būtų ekonomiškai perspektyvi, jei nauji kriterijai kapitalo reikalavimų srityje nebūtų taikomi kartu su rizikai jautresne prudencine tvarka, geriau atspindinčia jų konkrečias ypatybes.

Rizikai jautresnė neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais ir PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto segmento tvarka yra nustatyta šiame pasiūlyme, o pastarosios rūšies pakeitimo vertybiniais popieriais tinkamumo kriterijai kartu su kitomis tarpsektorinėmis nuostatomis yra nustatyti Reglamente (ES) 2017/2402.

• **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Pasiūlymu padaromi galiojančio teisės akto pakeitimai. Šie pakeitimai visiškai atitinka įstaigų prudencinių reikalavimų ir priežiūros srityje galiojančias politikos nuostatas, įskaitant EBI nuomonę dėl neveiksnių pozicijų reguliavimo tvarkos, EBI ataskaitą dėl sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais PSS sistemos, Komisijos pasiūlymą iš dalies pakeisti Reglamentą (ES)

⁹ Vienintelė išimtis – pagrindinės sandorio šalys.

2017/2402, priimtą tuo pačiu metu kaip šis pasiūlymas, ir Kapitalo rinkų sąjungos klausimų aukšto lygio forumo galutinę ataskaitą „Nauja Europos kapitalo rinkų vizija“¹⁰.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šis pasiūlymas yra platesnio Komisijos atsako į COVID-19 pandemiją dalis. Jis padeda užtikrinti valstybių narių, Komisijos ir Europos Centrinio Banko priimtų priemonių veiksmingumą. Jis visiškai atitinka 2020 m. kovo 13 d. paskelbtą Komisijos komunikatą dėl koronaviruso krizės ekonominių aspektų¹¹, taip pat 2020 m. balandžio 2 d. paskelbtą komunikatą dėl COVID 19 ekonominių priemonių rinkinio, kuriuo raginama panaudoti kiekvieną laisvą eurą¹², komunikatą „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“¹³, 2020 m. balandžio 28 d. paskelbtą Aiškinamąjį komunikatą dėl apskaitos ir prudencinių taisyklių sistemų taikymo siekiant ES bankams sudaryti palankesnes skolinimo sąlygas¹⁴ ir Reglamentą (ES) 2020/873¹⁵.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 114 straipsniu – tuo pačiu teisiniu pagrindu, kuriuo grindžiamas ir iš dalies keičiamas teisės aktas.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Numatoma pakeitimais siekiamų tikslų – kuo labiau padidinti įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti su COVID-19 pandemija susijusius nuostolius, kartu užtikrinant jų nuolatinį atsparumą, – geriau siekti ne skirtingomis nacionalinėmis iniciatyvomis, bet Sąjungos lygmeniu, nes pakeitimai susiję su galiojančių Sąjungos taisyklių tiksliniu reaguojant į COVID-19 pandemiją. Problemos ir jų priežastys visose valstybėse narėse yra tos pačios. Jeigu Sąjunga nesiims veiksmų, galiojanti reguliavimo sistema taps mažiau veiksminga remiant įvairias priemones, kurių ėmėsi ir Sąjungos, ir nacionalinės valdžios institucijos, ir mažiau pritaikoma išimtiniais rinkos uždaviniams spręsti.

Valstybių narių gebėjimas priimti nacionalines priemones yra ribotas, kadangi KRR šie klausimai jau reglamentuojami, o nacionalinio lygmens pakeitimai prieštarautų šiuo metu galiojančiai Sąjungos teisei. Jeigu šiuos aspektus Sąjunga nustotų reglamentuoti,

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/files/200610-cmu-high-level-forum-final-report_en

¹¹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos investicijų bankui ir Euro grupei „Suderintas ekonominis atsakas į COVID-19 protrūkį“, COM(2020) 112 *final*, 2020 3 13.

¹² Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Atsakas į koronaviruso grėsmę. Kiekvieną laisvą eurą panaudoti gyvybėms ir pragyvenimo šaltiniams saugoti“, COM(2020) 143 *final*, 2020 4 2.

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“, COM(2020) 456 *final*, 2020 5 27.

¹⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl apskaitos ir prudencinių taisyklių sistemų taikymo siekiant ES bankams sudaryti palankesnes skolinimo sąlygas. Parama įmonėms ir namų ūkiams COVID-19 pandemijos metu“, COM(2020) 169 *final*, 2020 4 28.

¹⁵ 2020 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/873, kuriuo dėl tam tikrų patikslinimų, padarytų reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 575/2013 ir (ES) 2019/876 (OL L 204, 2020 6 26, p. 4).

bankininkystės paslaugų vidaus rinkai būtų pradėtos taikyti skirtingos taisyklės, o tai nulemtų susiskaidymą ir susilpnintų neseniai sudarytą bendrą šios srities taisyklių sąvadą.

- **Proporcingumo principas**

Siekiant kuo labiau padidinti įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti nuostolius COVID-19 pandemijos metu ir kartu išlaikyti prudencinės sistemos nuoseklumą, šie Sąjungos veiksmai yra būtini. Siūlomi pakeitimai susiję tik su tam tikromis įstaigoms taikomos Sąjungos prudencinės sistemos nuostatomis, išimtinai skirtomis atsigavimui nuo dabartinės COVID-19 pandemijos užtikrinti. Be to, siūlomais pakeitimais sprendžiami tik tie klausimai, kurių negalima išspręsti naudojantis dabartinėse taisyklėse numatyta diskrecija.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų ex post vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Atskiros poveikio vertinimo dokumentai kartu su šiuo pasiūlymu neteikiami. Atsižvelgiant į priemonių, kurių reikia imtis siekiant paskatinti atsigavimą finansų rinkose ir realiojoje ekonomikoje po krizės dėl COVID-19 pandemijos, skubumą, poveikio vertinimas pakeistas sąnaudų ir naudos analize, įtraukta į tarnybų darbinį dokumentą, kuriuo papildomas kapitalo rinkų gaivinimo dokumentų rinkinys. Jis taip pat iš esmės grindžiamas EBI atliktu parengiamuoju darbu. Be to, priemonių, kurios šiuo pasiūlymu iš dalies keičiamos, poveikis buvo analizuojamas atliekant poveikio vertinimus, susijusius su Reglamentu (ES) 2017/2401. Pasiūlymu visų pirma siekiama patikslinti kapitalo reikalavimų, susijusių su PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis ir neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis, kalibravimą.

Siūlomi pakeitimai nedaug paveiktų administracinę įstaigų našą ir sąnaudas, kurias jos patirtų pritaikydamos savo vidaus veiklą, ir tikimasi, kad sąnaudas atsvers nauda, susijusi su kapitalo prieinamumu. Siūlomi pakeitimai susiję su nuostatomis, kurios leidžia įstaigoms naudotis palankesne tvarka, tačiau tokia tvarka joms nenustatoma kaip privaloma.

- **Pagrindinės teisės**

Pasiūlymas neturėtų turėti tiesioginio poveikio Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje nustatytoms teisėms.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas Sąjungos institucijų biudžetui poveikio neturi.

5. KITI ELEMENTAI

- (a) Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

- (1) Reguliavimo kliūčių neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais pašalinimas

Dabartinė ES pakeitimo vertybiniais popieriais reguliavimo sistema sukurta siekiant atsižvelgti į dažniausiai pasitaikančias tipinių pakeitimo vertybiniais popieriais sandorių, t. y. pakeitimo vertybiniais popieriais, kuris užtikrinamas veiksnų paskolų grupėmis, ypatybes. Tiksliau, dabartinėje pakeitimo vertybiniais popieriais sistemoje kaip pagrindinis reguliavimo veiksnys naudojama pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų kredito rizika, kartu atliekant korekciją dėl ne neutralumo veiksnų, kad būtų įtraukta naudojimosi užimama padėtimi ir

modelio rizika, būdinga pakeitimui vertybiniais popieriais. Šią sistemą taikant neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais gaunami kapitalo reikalavimai, kurie pasirodė neproporcingi, ypač pagal formulėmis pagrįstus metodus (t. y. SEC-IRBA ir SEC-SA). Taip yra todėl, kad šių metodų kalibravimas neatitinka rizikos veiksnių, būdingų neveiksnioms pozicijoms.

SEC-IRBA ir SEC-SA metodai remiasi kiekybine kredito rizikos informacija, grindžiama į grupę įtrauktų pozicijų bendra balansine verte, ir dėl to pagal juos gaunami per dideli rizikos koeficientai, palyginti su rizikos koeficientais, taikomais pagal išorės reitingais pagrįstą pakeitimo vertybiniais popieriais metodą (SEC-ERBA). To poveikis yra itin didelis neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto segmentams, kuriems pagal SEC-IRBA ir SEC-SA metodus taikomi rizikos koeficientai proporcingai didesni negu kitiems segmentams.

Siūlomu reglamentu naujame 269a straipsnyje būtų nustatyta nauja neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais sistema, pagal kurią:

- tradicinio neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto segmentui būtų taikomas fiksuotas 100 % rizikos koeficientas, jeigu negrąžintinas pirkimo kainos diskontas lygus ne mažiau kaip 50 % pozicijų bendros balansinės vertės, ir
- visiems kitiems neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais segmentams būtų taikoma bendroji sistema su dviem konkrečiais koregavimais:
 - rizikos koeficientui būtų taikoma 100 % žemiausia riba ir
 - būtų draudžiama naudoti pagrindinio IRB metodo parametrus pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų, kurioms pagal KRR 254 straipsnį gali būti taikomas SEC-IRBA metodas, atveju.

Galiausiai, atsižvelgiant į 2019 m. EBI nuomonėje pateiktą rekomendaciją, būtų paaiškinta, kad, įstaigoms taikant KRR 268 straipsnyje numatytą ribą savo turimoms neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, šio straipsnio 1 dalyje nurodyti tikėtini nuostoliai turėtų būti apskaičiuojami atskaičius negrąžintiną pirkimo kainos diskontą ir visus papildomus specifinės kredito rizikos koregavimus.

Kad būtų galima taikyti pirmiau aprašytą specialią tvarką, naujame straipsnyje būtų naudojama Reglamente (ES) 2017/2402 pateikta termino „neveiksnių pozicijų pakeitimas vertybiniais popieriais“ apibrėžtis, t. y. pakeitimas vertybiniais popieriais, kai bent 90 % pagrindinės grupės pozicijų yra neveiksnių, kaip apibrėžta KRR 47a straipsnyje.

(2) PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto segmento lengvatinė tvarka

PSS balansinis pakeitimas vertybiniais popieriais leidžia įstaigoms perleisti kredito riziką naudojantis kitų investuotojų įsigytu ar sutektu tiesioginiu ar netiesioginiu kredito užtikrinimu, taip atlaisvinant naujo skolinimo realiajai ekonomikai pajėgumą ir užtikrinant veiksmingesnį rizikos pasidalijimą tarp finansų subjektų.

Pagal dabartinę pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą, nustatytą Reglamente (ES) 2017/2402, į PSS režimą nėra įtrauktas jokios formos balansinis sintetinis pakeitimas vertybiniais popieriais. Taip yra daugiausia dėl to, kad priimant tą reglamentą neturėta sistemingų duomenų ir nebuvo atlikta pakankamai techninio parengiamojo darbo. Vis dėlto PSS reglamente reikalaujama, kad EBI parengtų ataskaitą dėl PSS sistemos, skirtos balansiniam sintetiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, įgyvendinamumo. 2020 m. gegužės 6 d. paskelbtoje EBI ataskaitoje pateikiami būtini duomenys ir techninė analizė,

kuriais galima pagrįsti šios sistemos sukūrimą. Nauji PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais PSS kriterijai, rekomenduojami EBI ataskaitoje, atitinka esamų PSS kriterijų, kurie taikomi tradiciniam pakeitimui vertybiniais popieriais pagal ne turtu užtikrintų komercinių vekselių programą ir kurie 2017 m. nustatyti naujojoje ES pakeitimo vertybiniais popieriais sistemoje, struktūrą, t. y. jie apima paprastumo, standartizavimo ir skaidrumo reikalavimus, prireikus pritaikytus prie balansinio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais specifikos.

Be to, kriterijai apima tam tikrus reikalavimus, būdingus tik balansiniam sintetiniam pakeitimui vertybiniais popieriais, pavyzdžiui, reikalavimus, kuriais mažinama sandorio šalies kredito rizika, natūraliai susijusi su šiomis sintetinėmis struktūromis, įskaitant reikalavimus dėl tinkamų apsaugos sutarčių, sandorio šalių ir įkaito, reikalavimus, kuriais atsižvelgiama į įvairias struktūrines pakeitimo vertybiniais popieriais sandorio ypatybes, ir reikalavimus, kuriais užtikrinama, kad sistema būtų taikoma tik PSS balansiniam pakeitimui vertybiniais popieriais.

KRR 270 straipsniu leidžiama specialią tvarką taikyti tik balansinio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais pogrupiui, t. y. sandoriams, atitinkantiems šiuos kriterijus:

- (a) 70 % pakeistų vertybiniais popieriais pozicijų turi būti MVĮ pozicijos;
- (b) pakeitimas vertybiniais popieriais turi atitikti tradicinius PSS kriterijus, taikomus balansiniam sintetiniam pakeitimui vertybiniais popieriais;
- (c) įstaigos iniciatorės neišlaikoma kredito rizika turi būti perleidžiama per garantiją arba priešpriešinę garantiją, kuri atitinka tam tikras sąlygas.

Atsižvelgiant į EBI ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, taip pat siūloma nustatyti tikslią PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų lengvatinę tvarką, kurios taikymo sritis būtų ribota ir kurioje daugiausia dėmesio būtų skiriama didesnio prioriteto segmentui. Tai būtų padaryta išplečiant šiuo metu KRR 270 straipsnyje numatytos tvarkos taikymą platesnio spektro pagrindiniam turtui.

(3) Pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų kredito rizikos mažinimo pripažinimas

Pagal KRR 249 straipsnio 1 ir 2 dalis tiesioginį arba netiesioginį kredito užtikrinimą, susijusį su pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija, įstaiga gali pripažinti tokiu pačiu būdu ir tokiomis pačiomis sąlygomis, kaip numatyta bendrojoje kredito rizikos mažinimo sistemoje, taikomoje pozicijoms, kurios nėra pakeistos vertybiniais popieriais. Tačiau šio straipsnio 3 dalyje nustatyta tos bendrosios tvarkos išimtis. Konkrečiai, standartizuotą metodą taikančioms įstaigoms ja nustatomas papildomas netiesioginio kredito užtikrinimo pripažinimo tinkamumo kriterijus. Papildomas tinkamumo kriterijus yra mažiausio kredito reitingo reikalavimas beveik visų rūšių netiesioginio kredito užtikrinimo teikėjams, įskaitant centrinės valdžios institucijas.

Atrodo, kad ši nuostata neatitinka KRR nustatytų bendrųjų kredito rizikos mažinimo taisyklių ir to reglamento tikslų. Iš tiesų neaišku, kodėl, pavyzdžiui, įstaigos arba centrinės valdžios institucijos suteikta garantija, kuri atitinka užtikrinimo teikėjams taikomus tinkamumo kriterijus, nustatytus bendrosiose kredito rizikos mažinimo taisyklėse, bet neatitinka KRR 249 straipsnio 3 dalyje nustatyto mažiausio kredito reitingo kriterijaus, negali būti pripažinta reikalavimus atitinkančia kredito rizikos mažinimo priemone pagal pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą, bet gali būti pripažinta reikalavimus atitinkančia kredito rizikos mažinimo priemone, kai ji teikiama pozicijai, kuri nėra pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija. Šiuo atžvilgiu pagal patikslintą sistemą „Bazelis III“, dėl kurios susitarta 2017 m. gruodžio mėn., mažiausio kredito reitingo reikalavimas taikomas tik ribotam užtikrinimo teikėjų skaičiui pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju. Konkrečiai, pagal patikslintą sistemą „Bazelis III“ reikalavimas taikomas tik subjektams, kurie nėra vyriausybiniai subjektai,

viešojo sektoriaus subjektai, įstaigos ar kitos finansų įstaigos, kurioms taikomas prudencinis reguliavimas.

Dėl šių elementų ir svarbos, kurią galėtų turėti valstybės garantijų sistemos siekiant paskatinti neveiksnių pozicijų pakeitimą vertybiniais popieriais atsigavimo etapu, siūloma iš dalies pakeisti KRR 249 straipsnio 3 dalį ir kredito rizikos mažinimo taisyklės, taikomas pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, suderinti su bendrąja sistema pagal tai, dėl ko BBPK susitarė tarptautiniu lygmeniu.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo dėl pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos patikslinimų, padarytų ekonomikos atsigavimui paremti reaguojant į COVID-19 pandemiją, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 575/2013

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) COVID-19 pandemija daro didelį poveikį valstybių narių žmonėms, įmonėms, sveikatos priežiūros sistemoms ir ekonomikai. 2020 m. kovo 27 d. komunikate Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“ Komisija pabrėžė, kad ateinančiais mėnesiais nuolatinis iššūkis bus likvidumas ir galimybė gauti finansavimą. Todėl labai svarbu paremti atsigavimą po COVID-19 pandemijos sukulto didelio ekonominio sukrėtimo nustatant tikslinius galiojančių finansų sritys teisės aktų pakeitimus. Šis priemonių rinkinys priimtas kaip kapitalo rinkų gaivinimo dokumentų rinkinys;
- (2) ekonomikos atsigavimo procese svarbus vaidmuo teks kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms (toliau – įstaigos). Tuo pat metu tikėtina, kad jas paveiks prastėjanti ekonominė padėtis. Kompetentingos institucijos įstaigoms suteikė laikiną kapitalo, likvidumo ir veiklos paramą, kad įstaigos galėtų ir toliau atlikti savo vaidmenį finansuojant realiąją ekonomiką sudėtingesnėmis aplinkybėmis;
- (3) pakeitimas vertybiniais popieriais yra svarbi gerai veikiančių finansų rinkų dalis, nes jis padeda diversifikuoti įstaigų finansavimo šaltinius ir atlaisvinti reguliuojamąjį kapitalą, kurį galima perskirstyti tolesniam skolinimui remti. Be to, pakeitimas vertybiniais popieriais įstaigoms ir kitiems rinkos dalyviams suteikia papildomų investavimo galimybių, taip sudarant sąlygas portfelio diversifikavimui ir palengvinant finansavimo srautą įmonėms ir asmenims tiek valstybėse narėse, tiek tarpvalstybiniu mastu visoje Sąjungoje;

- (4) svarbu stiprinti įstaigų pajėgumą teikti reikiamą finansavimą realiajai ekonomikai po COVID-19 pandemijos, kartu užtikrinant, kad būtų taikomos tinkamos prudencinės apsaugos priemonės finansiniam stabilumui išsaugoti. Tiksliniai Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatų dėl pakeitimo vertybiniais popieriais sistemos pakeitimai turėtų padėti pasiekti tuos tikslus ir padidinti tos sistemos suderinamumą ir papildomumą su įvairiomis priemonėmis, kurių imamasi Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis siekiant suvaldyti COVID-19 pandemiją;
- (5) 2017 m. gruodžio 7 d. paskelbtais galutiniais sistemos „Bazelis III“ elementais pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijų atveju minimalaus kredito reitingo reikalavimas nustatomas tik ribotam užtikrinimo teikėjų skaičiui, t. y. subjektams, kurie nėra vyriausybiniai subjektai, viešojo sektoriaus subjektai, įstaigos ar kitos finansų įstaigos, kurioms taikomas prudencinis reguliavimas. Todėl būtina iš dalies pakeisti Reglamento (ES) Nr. 575/2013 249 straipsnio 3 dalį, kad ji būtų suderinta su sistema „Bazelis III“, siekiant padidinti nacionalinių valstybės garantijų sistemų, padedančių įstaigoms įgyvendinti neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais strategijas po COVID-19 pandemijos, veiksmingumą;
- (6) dabartinė prudencinė Sąjungos pakeitimo vertybiniais popieriais sistema sukurta remiantis dažniausiai pasitaikančiomis tipinių pakeitimo vertybiniais popieriais sandorių, t. y. veiksmų paskolų, ypatybėmis. 2019 m. spalio 23 d. nuomonėje dėl neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais reguliavimo tvarkos¹⁶ Europos bankininkystės institucija (EBI) nurodė, kad Reglamente (ES) Nr. 575/2013 nustatytą dabartinę prudencinę pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą taikant neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais gaunami neproporcingi kapitalo reikalavimai, nes vidaus reitingais pagrįstas pakeitimo vertybiniais popieriais metodas (SEC-IRBA) ir standartizuotas pakeitimo vertybiniais popieriais vertinimo metodas (SEC-SA) neatitinka neveiksnių pozicijų konkrečių rizikos veiksmų. Todėl reikėtų nustatyti konkrečiai neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais taikomą tvarką;
- (7) kaip EBI nurodė 2020 m. gegužės 6 d. ataskaitoje dėl sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais PSS sistemos, būtina nustatyti konkrečią paprasto, skaidraus ir standartizuoto (PSS) balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais sistemą. Atsižvelgiant į tai, kad naudojimosi užimama padėtimi rizika ir modeliavimo rizika PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju yra mažesnė negu ne PSS balansinio sintetinio pakeitimo vertybiniais popieriais atveju, turėtų būti nustatytas tinkamas PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais rizikai jautrus kalibravimas, kaip EBI rekomendavo savo ataskaitoje. Aktyviau naudojantis PSS balansiniu pakeitimu vertybiniais popieriais, kuris skatinamas rizikai jautresne tokio pakeitimo vertybiniais popieriais didesnio prioriteto segmento tvarka, prudenčiškai patikimu būdu bus atlaisvintas reguliuojamasis kapitalas ir galiausiai papildomai išaugs įstaigų skolinimo pajėgumas;
- (8) siekiant atsižvelgti į tarptautinių standartų, taikomų neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijoms, pokyčius, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus;
- (9) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. kuo labiau padidinti įstaigų pajėgumą skolinti ir padengti su COVID-19 pandemija susijusius nuostolius, kartu užtikrinant jų nuolatinį atsparumą, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl jų masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5

¹⁶

<https://eba.europa.eu/risk-analysis-and-data/npls>

straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (10) todėl Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,
PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis
Reglamento (ES) Nr. 575/2013 pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 575/2013 iš dalies keičiamas taip:

- (1) 249 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:
„Nukrypstant nuo 2 dalies, 201 straipsnio 1 dalies g punkte išvardyti reikalavimus atitinkantys netiesioginio kredito užtikrinimo teikėjai turi turėti pripažintos ECAI kredito rizikos vertinimą, kurį sudaro 3 ar aukštesnis kredito kokybės žingsnis.“;
- (2) įterpiamas 269a straipsnis:

„269a straipsnis
Neveiksnių pozicijų pakeitimui vertybiniais popieriais taikoma tvarka

1. Neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos rizikos koeficientas apskaičiuojamas pagal 254 straipsnį, taikant 100 % žemiausią ribą.
 2. Nukrypdamos nuo 1 dalies, įstaigos priskiria 100 % rizikos koeficientą didesnio prioriteto pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijai tradicinio neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais atveju, jeigu grupės pozicijos, kuriomis užtikrinamas pakeitimas vertybiniais popieriais, buvo perleistos SPPVPS, taikant negrąžintiną kainos diskontą, lygų bent 50 % nominaliosios pozicijų sumos.
 3. Įstaigoms, kurioms pagal šios antraštinės dalies 3 skyrių neleidžiama naudoti savų LGD įverčių ir perskaičiavimo koeficientų grupės pozicijų atžvilgiu, neleidžiama naudoti SEC-IRBA metodo siekiant apskaičiuoti neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijos pagal riziką įvertintų pozicijų sumas.
 4. Taikant 268 straipsnio 1 dalį, tikėtini nuostoliai, siejami su neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais pozicijomis, yra įtraukiami atskaičius negrąžintiną kainos diskontą, nurodytą šio straipsnio 2 dalyje, ir, kai taikoma, visus papildomus specifinės kredito rizikos koregavimus.
 5. Šiame straipsnyje „neveiksnių pozicijų pakeitimas vertybiniais popieriais“ – neveiksnių pozicijų pakeitimas vertybiniais popieriais, apibrėžtas Reglamento 2017/2402 2 straipsnio 24 punkte.“;
- (3) 270 straipsnis pakeičiamas taip:

„270 straipsnis
Didesnio prioriteto pozicijos PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais atvejais

Įstaiga iniciatorė gali apskaičiuoti PSS balansinio pakeitimo vertybiniais popieriais, nurodyto Reglamento 2017/2402 26a straipsnio 1 dalyje, pagal riziką įvertintų pozicijų sumas, kai taikoma, pagal šio reglamento 260, 262 arba 264 straipsnį, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

- (a) pakeitimas vertybiniais popieriais tenkina 243 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus;
- (b) pozicija laikoma didesnio prioriteto pakeitimo vertybiniais popieriais pozicija.“;
- (4) 456 straipsnio 1 dalis papildoma 1 punktu:
„1) šio reglamento 269a straipsnio pakeitimų siekiant atsižvelgti į neveiksnių pozicijų pakeitimo vertybiniais popieriais tarptautinių standartų pokyčius.“

2 straipsnis
Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas